

УДК 007:304:070

О. О. Гуманенко*Кіровоградський державний педагогічний університет
ім. Володимира Винниченка***ОСОБЛИВОСТІ ТИПОЛОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ
РЕЦЕНЗІЙ НА НАУКОВІ ТВОРИ**

Аналізується типологія рецензій, робиться спроба класифікації наукових рецензій. Значна увага приділяється специфіці наукового рецензування. Характеризуються різновиди наукових рецензій.

Наукова рецензія, допублікаційне рецензування, постпублікаційне рецензування

Оцінювання наукових творів є важливою складовою редакційно-видавничого процесу. У редакційно-видавничій практиці рецензії за цільовим призначенням традиційно поділяють на ті, що створюються у видавництві, і на ті, що пишуться на вже опубліковану роботу. Більшість дослідників (М. В. Урнов, О. В. Западов, О. П. Соколова, М. С. Тимошик) визначає їх як внутрішні і зовнішні, хоча єдиного погляду на те, як кваліфікувати ці типи рецензій не існує. Наприклад, О. В. Западов та О. П. Соколова виокремлюють дві групи рецензій: опубліковані і рукописні (робочі) [5, с. 272], а автори «Норм української мови. Тлумачного словника термінів з видавничої, поліграфічної та пакувальної справи» називають видавничу та зовнішню рецензії [13, с. 499–500]. Натомість О. І. Акопов та І. К. Свешнікова не вирізняють рецензію на надрукований науковий твір, а зовнішнім рецензуванням називають написання її фахівцями з певної галузі знань, запрошеними видавництвом. Зауважимо також, що дослідники не досягають більшої згоди і при трактуванні сутності так званих внутрішніх рецензій. Приміром, М. С. Тимошик називає внутрішньою рецензією критичний твір, в якому розглядається й оцінюється оригінал майбутнього видання та який виконаний *на замовлення* (курсив наш. — О. Г.) видавництва чи навчального закладу [16, с. 228]. А О. І. Акопов вказує, що внутрішня рецензія створюється провідним редактором, який у ній може винести рішення про подальше оцінювання наукового твору незалежним рецензентом [1, с. 51].

Усі вищенаведені досить серйозні розбіжності в тлумаченні структури рецензування призводять до плутаного розуміння місця і ролі рецензії взагалі, що, відповідно, впливає на якість самої рецензії та кінцевої форми авторського оригіналу і, нарешті, — на функціонування всієї наукової комунікації. Для початку зауважимо, що, по-перше, наукова рецензія відрізняється від рецензії як жанру літературно-художньої критики або публіцистики. Вона створюється *науковцем (науковим редактором)* і на *науковий твір*, що зумовлює специфіку самого процесу рецензування. По-друге, як ми бачимо, існують певні протиріччя в поглядах дослідників на загальну класифікацію рецензій. Таким чином, указані

особливості спонукають до перегляду цієї класифікації й уточнення чинних термінів на позначення явищ рецензування, що і є метою нашої статті.

Зупинимося детальніше на поділі рецензій на типи. Насамперед слід чітко визначити, що мається на увазі під внутрішнім і зовнішнім рецензуванням.

Найповніше висвітлює типологію рецензій М. В. Урнов, який до внутрішніх рецензій відносить такі, які пишуться зазвичай у конкретно-практичних цілях у видавництвах, наукових установах і закладах, громадських і керівних організаціях, а до зовнішніх, — ті, що призначені для публікації в пресі [10, с. 304]. Розглянемо, які види рецензій виокремлюються в межах названих нами видів рецензування. За М. В. Урновим, зовнішнє рецензування представлене друкованою рецензією, яку, на нашу думку, сьогодні доцільніше називати «постпублікаційною», тому що такий термін сприятиме кращому вираженню функціональності зовнішньої рецензії, підкреслить те, що вона з'являється в науковому друкованому органі на готову наукову працю. Зовнішні рецензії вирізняються тим, що створюються для потенційно ширшого, аніж сам твір, кола читачів. У свою чергу, внутрішні рецензії не розраховані на велику аудиторію, а призначені для автора та працівників видавництва і редакцій. До рецензії вдаються на всіх етапах видавничого процесу, і вона впливає на всі сторони редакційної роботи. Серед системи внутрішнього рецензування виокремлюється видавнича (тобто допублікаційна. — *О. Г.*) рецензія, яка, у свою чергу, поділяється на внутрішньовидавничу та зовнішньовидавничу [10, с. 304–305]. Внутрішньовидавнича рецензія пишеться редактором і може кваліфікуватися як робота, чийм призначенням є виявлення характеру й основних моментів доопрацювання наукового твору; для створення ж зовнішньовидавничої рецензії, що визначається як оціночна, запрошуються рецензенти, її метою є встановлення придатності авторського оригіналу для видання [10, с. 308–309]. Зауважимо, що наявні терміни «видавнича рецензія» і терміни на позначення її різновидів «внутрішньовидавнича» і «зовнішньовидавнича» не повністю виражають сутність наукової комунікації у сфері рецензування. Рецензування наукових творів проводиться не лише в наукових видавництвах, а й у редакціях (маємо на увазі, наприклад, підготовку наукових збірників у вищих навчальних закладах), тому на позначення цього виду рецензій слід використовувати термін «*видавнича рецензія*» або «*редакційна рецензія*», залежно від того, де здійснюється робота над науковим твором. Щодо різновидів видавничої/редакційної рецензії, то пропонуємо вживати терміни «*редакторська рецензія*» та «*експертна рецензія*», оскільки такі визначення точніше відображають діяльність суб'єктів процесу рецензування. Дискусійним є і точність визначення редакторської й експертної (за М. В. Урновим, внутрішньовидавничої та зовнішньовидавничої) рецензії як робочої й оцінювальної, оскільки в світлі свого функціонування робоча рецензія також є оцінювальною (редактор так само оцінює твір зі свого погляду), а оцінювальна рецензія створюється для роботи над твором і певною мірою є робочою (рецензент також визначає сильні і слабкі сторони наукового твору, пропонує поліпшення тощо), тобто, як указує сам М. В. Урнов

(чим фактично заперечує попередній поділ рецензій на робочі та оцінювальні), ці рецензії «містять оцінювальну і робочу частини — окремо чи в певному поєднанні» [9, с. 123]. Таким чином, на наш погляд, ми можемо говорити про робочі та оцінювальні рецензії лише в контексті їх змістової структури.

Крім рецензій, які пишуться у видавництві/редакції або створюються на їх замовлення рецензентами, існує ще один різновид рецензії — так званої супровідної. Супровідними є рецензії, які передбачають оцінювання наукового твору для подальшого опублікування та які «супроводжують» науковий твір до видавництва (редакції). Наприклад, супровідною рецензією можна назвати рецензію наукового керівника (провідного науковця) на студентську, магістрантську, аспірантську або іншу наукову роботу, що створюється не на замовлення, а за вимогою редакційно-видавничого органу і з котрою науковий твір надходить до редакції або видавництва наукової літератури. Супровідне рецензування може бути зовнішнім — проведеним рецензентом, який не є працівником тієї самої наукової установи або вищого навчального закладу, що й автор роботи, і (або) внутрішнім — рецензія пишеться фахівцем, котрий є безпосереднім колегою автора.

Віднесемо до закритого рецензування і передзахисні рецензії, тобто рецензії, що пишуться на дипломні, магістерські й дисертаційні роботи для рекомендації/нерекомендації їх до захисту. Віднесення нами цих рецензій до закритого рецензування зумовлюється тим, що готуються вони на наукові роботи за потребою вищих навчальних закладів, є фактично одним з найперших шаблів наукової діяльності і перебувають на правах рукопису. Передзахисні рецензії є необхідною умовою захисту наукової роботи, для написання їх кафедрами (державними комісіями, спеціалізованими радами факультету, університету та ін.) призначаються рецензенти (для дисертацій — офіційні опоненти) з числа провідних науковців у певній галузі досліджень [7, с. 161]. Можуть залучатися фахівці як кафедри, де виконувалась наукова робота (внутрішнє рецензування), так й інших кафедр або вищих навчальних закладів, профільних установ та виробництва (зовнішнє рецензування).

Аби побачити, як реалізується форма передзахисної рецензії на практиці, ми здійснили аналіз таких рецензій з різних наукових сфер (вибіркова сукупність становила сто одиниць) на предмет вияву структурних компонентів. Визначили, що пріоритет у закритих рецензіях мають такі структурні частини, як *актуальність теми, ступінь оволодіння методами дослідження, уміння працювати з літературою, зауваження та оцінювання*. Оцінювання є характерним компонентом передзахисних рецензій, який відрізняє їх від інших закритих рецензій, — безпосередня оцінка роботи за встановленою системою оцінювання у випадку студентських і магістерських досліджень.

З огляду на вищевикладене може виникати сплутування понять зовнішнього і внутрішнього рецензування. Відтак, пропонуємо називати зовнішнє рецензування постпублікаційним, а внутрішнє допублікаційним. Під *допублікаційною рецензією* розуміємо документ, створений для оцінювання

та визначення подальшої долі, для захисту або публікації наукової роботи, а під *постпублікаційною* — рецензію, опубліковану в науковому виданні на вже оприлюднену наукову продукцію [3, с. 127].

Як постпублікаційні, так і допублікаційні рецензії можуть поділятися на типи за тематикою й обсягом. Оскільки, охоплюючи всі галузі знання, твори наукової літератури діляться на тематичні групи [6, с. 203], то за ними можемо визначити філософські, математичні, природничі і технічні, соціальні рецензії. За обсягом усі наукові рецензії можна поділити на об'ємні, які докладно і всебічно висвітлюють науковий твір; стислі, що оцінюють вузлові моменти наукового твору; міні-рецензії, яким притаманна коротка характеристика наукової роботи. Так, один із фахових журналів «Вісник Національного банку України» позиціонує рецензії невеликого обсягу як «міні-рецензії». Постпублікаційна рецензія, як правило, має чітко встановлений обсяг. Обсяг же всіх різновидів допублікаційної рецензії може коливатися, що не звільняє ні постпублікаційну, ні допублікаційну рецензії від повноти висвітлення якості рецензованого наукового твору. Зрозуміло, що обсяг і постпублікаційної, і допублікаційної рецензії буде прямо пропорційно залежати від обсягу рецензованої праці, а також, за М. В. Урновим, від її складності, практичного завдання та індивідуальних особливостей рецензента. Крім того, як зауважує М. В. Урнов, постпублікаційна рецензія лімітується «площиною» видання, в якому вона публікується, а при написанні видавничої редакційної рецензії рецензенти володіють можливістю розглянути твір глибше [9, с. 143, 118–119]. Разом з тим важливо зазначити, що обсяг рецензій не завжди є визначником змістової наповненості тексту, важливішим фактором тут виступає інформативність.

Необхідно зазначити, що сьогодні не існує одностайної думки щодо класифікації видавничих/редакційних рецензій: «якщо заглянути до папок, які зберігають видавничі рецензії, там можна знайти *рецензії* і *відзиви, редакційні висновки*, просто *висновки* тощо» [10, с. 308]. Між тим, уточнення цієї класифікації приведе до кращого розуміння рецензії, полегшить роботу як редакційним працівникам, так і незалежним експертам.

Як зазначає О. І. Акопов, сутність видавничої/редакційної рецензії, яка являє собою відзив провідного редактора, полягає в оцінці рукопису з точки зору головного питання — видавати твір чи ні і при яких умовах — доопрацювання автором тексту, запрошення відповідного редактора, передача рукопису на рецензування авторитетним фахівцем або декількома спеціалістами, відомими у даній вузькій галузі знань [1, с. 51]. Висновок редактора є «своєрідним різновидом видавничої (видавничої/редакційної. — О. Г.) рецензії» [11, с. 149], а саме — одним з різновидів редакторської рецензії. Редакційний висновок (М. В. Урнов називає його рецензією-висновком) «пишеться при початковій оцінці рукопису і в підсумку її розгляду у видавництві» [10, с. 309]. Він указує, що редакційний висновок у деяких видавництвах називають *редакторською рецензією* (курсив наш. — О. Г.). Хоча редакційний висновок і є видом редакторської рецензії, усе ж він не є редакторською рецензією як такою. Адже, крім

редакційного висновку, існують безпосередньо рецензії, що пишуться працівниками видавництва чи редакції (редакторами, членами редакційної колегії, нарешті штатними рецензентами), які виступають у ролі експертів наукового твору. Усі ці рецензії допомагають прийняти рішення щодо публікації наукових матеріалів. У свою чергу, редакторський висновок має більш прикладний характер: він організовує процес рецензування, є конденсатом усіх попередніх оцінок авторського оригіналу.

Відзначимо, що, по-перше, саме редактору належить вирішувати подальшу долю авторського оригіналу на початкових етапах рецензування. По-друге, саме редактор виносить остаточне рішення, прийняття якого, на думку С. М. Янга, є одним з найцікавіших редакторських обов'язків, тому що воно повністю суб'єктивне [19, с. 329].

Оскільки редактор та інші працівники редакції або видавництва не завжди в змозі самостійно судити про рівень наукової роботи, для оцінки твору запрошуються незалежні рецензенти, які, як і автори редакторських рецензій як таких, надають допомогу в прийнятті певного рішення щодо наукового твору. Але слід зауважити, що залучення незалежних рецензентів для написання експертної рецензії не звільняє видавництво від потреби дати власну оцінку твору. Видавництво може поділяти погляди рецензента повністю, може частково погоджуватися з ним, а може винести своє судження [15, с. 161; 5, с. 283].

Важливим моментом процесу будь-якого типу наукового рецензування є його оперативність. Вивчивши «Літописи рецензій» за декілька останніх років, ми виявили, що період появи постпублікаційних рецензій на наукові твори коливається в межах від 1 до 3 років. Отже, як бачимо, появи відкритих рецензій притаманна низька оперативність, що, безперечно, негативно впливає на формування сучасної наукової комунікації. Допублікаційне рецензування наукового твору може займати в середньому від декількох тижнів до кількох місяців. Зазначимо, що при рецензуванні не слід впадати в крайнощі і затягувати процес рецензування. Як зауважує Є. С. Ліхтенштейн, перестраховувальне рецензування сповільнює підготовку твору до друку, знижує відповідальність автора і применшує роль редактора. Крім того, проблема надмірного рецензування може поглиблюватися тим, що редактори або через недостатню компетентність, або тому, що поверхнево ознайомилися з твором, приймають зауваження рецензентів як «найвищу правду в останній інстанції» і нав'язують авторові ті виправлення, що не завжди поліпшують роботу [8, с. 91]. Також, на думку М. В. Урнова, «необгрунтований у вимогах та оцінках, але пристрасний відгук, та ще й той, що виходить від авторитетного критика, може збентежити недосвідченого редактора і змусити поколиватися автора, невпевненого у своїх силах» [9, с. 121].

М. В. Урнов справедливо відзначає, що користь і дієвість зовнішньовидавничого (експертного. — *О. Г.*) рецензування залежить від ставлення редактора [10, с. 312], який повинен попередньо ознайомитися з авторським оригіналом, відправити його саме тому консультанту, котрий зможе виконати конкрет-

не завдання найкращим чином, виявити до рецензента вимогливість і врахувати його обґрунтовані оцінки і рекомендації.

Дослідники О. О. Добровольський, М. С. Хойнацький та М. С. Тимошик указують, що експертна рецензія, як правило, складається з трьох частин: загальної, докладного аналізу оригіналу (посторінкового розгляду) та висновку. Вимогами до її змістової частини є обов'язкове окреслення повноти твору за такими параметрами, як місце рецензованого твору серед раніше опублікованих на цю тему (що нового в ньому або чим відрізняється від попередніх, чи не дублює праці інших авторів або раніше надрукованих самого автора); новизна праці; актуальність теми та доцільність видання твору, що рецензується; наукова і практична цінність, термінологія, структура й стиль твору; повнота охоплення матеріалу; відповідність дібраного ілюстративного матеріалу темі; відповідність матеріалу чинним нормативно-технічним документам, використання джерельної бази [4, с. 65; 16, с. 228]. У другій частині рецензії [4, с. 66] даються докладний перелік й аналіз помічених рецензентом недоліків оригіналу — неточні та неправильні означення і формулювання, смислові та стилістичні неточності, указуються місця авторського оригіналу, які, на думку рецензента, треба вилучити, скоротити, доповнити або переробити; у заключній частині рецензії має бути чітко вказано про придатність твору до видання. Разом з тим, видавничя/редакційна рецензія, на відміну від постпублікаційної, «враховує деякі спеціальні вимоги, які ставляться до рукопису, наприклад відповідність її проспекту у відношенні об'єму, тематики чи інших заздалегідь обумовлених вимог» [9, с. 122].

Урешті-решт, як зазначають О. О. Добровольський і М. С. Хойнацький, «кожен рецензент може виробити свій план побудови рецензії, але вона має містити глибокий, кваліфікований аналіз твору». Це правило повною мірою можна застосовувати як до різних видів допублікаційного, так і до постпублікаційного рецензування. Звичайно, через те що постпублікаційні та допублікаційні рецензії мають свої специфічні завдання і своє коло читачів, вони різняться за характером матеріалу і формою [10, с. 304]. Та все ж не можна не погодитися з твердженням Ю. С. Ліхтенштейна [9, с. 107], що найважливіші складові частини будь-якої рецензії — це характеристика (опис твору, насамперед розкриття змісту й особливостей форми) та оцінка (визначення переваг і недоліків твору та загальний висновок), між якими немає різкої межі, тому що характеристика містить елемент оцінки, а оцінка — елемент характеристики. Підтримуючи думку Ю. С. Ліхтенштейна, дослідниця Т. І. Синдеева зазначає, що в науковій рецензії виділяються дві ланки: інформаційна та оцінювальна, специфіка яких по-своєму формує зміст і спосіб викладу [12, с. 38]. Таким чином, загальні характеристика й оцінка наукового твору знаходять своє вираження через різні структурні компоненти рецензії, які можуть залежати від типу рецензування (постпублікаційного чи допублікаційного), завдань, що поставлені перед рецензентом у тому чи іншому випадку, бачення роботи самим рецензентом, опосередкованого впливу тематики наукової роботи.

З огляду на вищезазначене, можна говорити про жанрові різновиди наукової рецензії, які зустрічаються в процесі рецензування. Певним чином на них впливають вимоги, що висуваються до написання того чи іншого виду наукової рецензії в конкретному випадку. Звичайно, рецензія все одно залишається твором наукової літератури, незважаючи на присутність елементів інших стилів. Отже, за стилістичними особливостями ми вирізняємо такі найпоширеніші різновиди: *рецензія-стаття*, *рецензія-реферат*, *рецензія-есе*, *рецензія-лист*. Під рецензією-статтею розуміємо розгорнутий розгляд наукового твору, якому притаманні послідовність, аргументованість, глибокий аналіз окремих аспектів роботи. У рецензії-рефераті, як зазначає Ю. С. Бурлай, відповідно до змістово-структурних частин коротко реферується зміст, інформується про певне видання, дається загальна оцінка твору [2, с. 144]. Рецензія-есе передбачає розлогість і публіцистичність викладу, вільну композицію, розмаїте використання мовних засобів та дещо суб'єктивне ставлення рецензента до предмета рецензування. Особливість рецензії-листа полягає в тому, що вона виявляється в епістолярній формі і може поєднувати ознаки попередніх жанрових різновидів рецензії.

Характерно, що для кожного виду рецензування властивий свій різновид. Так, серед постпублікаційних і передзахисних рецензій найчастіше використовуються перші три різновиди, супровідним рецензіям більше притаманний жанр рецензії-реферату, а видавнича/редакційна рецензія найчастіше набуває вигляду рецензії-статті, рецензії-реферату і рецензії-листа. Унаслідок своїх функціональних особливостей редакційна/видавнича рецензія більш обмежена в жанрових проявах, «звичайно не виходить за рамки твору, який розглядає, і не вимагає роздумів на тему чи «з приводу», «не потребує викладення того, що є для автора й редактора «спільним місцем»» і «може складатися з чисто ділових, практичних зауважень, пропозицій, порад, побажань» [10, с. 307]. Підкреслимо, що такий взаємоперехід жанрів хоча і є досить умовним, але все-таки необхідний як для кращого розуміння стилістичної специфіки рецензій, так і для формування більш зрозумілих і точних завдань при створенні рецензії для фахівців, які рецензують науковий твір. В ідеалі всі вищеназвані жанрові різновиди рецензій повинні *якісно* висвітлювати наукову роботу. На жаль, сьогодні вони все частіше сприймаються буквально, що призводить до неповноцінного аналізу творів наукової літератури. Так рецензія зводиться головним чином до реферативного, описового викладу, зайвого пафосу, відсутності критичного погляду або навпаки — недобррозичливої критики.

Отже, підсумовуючи вищевикладене, зазначимо, що ми виділяємо постпублікаційне та допублікаційне наукове рецензування, які характеризуються особливістю цільового призначення, що передусім обумовлює як форму та зміст рецензій, так і саму організацію процесу. Урахування типологічних особливостей рецензій допоможе зреалізувати системний підхід до їх написання, що, безперечно, сприятиме підвищенню якості наукового діалогу. Вироблення на основі типології наукових рецензій оптимальної моделі наукового рецензування є перспективою подальших досліджень.

1. Акопов А. И. Общий курс издательского дела: общий курс издательского дела : [учеб. пособие для студентов-журналистов] / А. И. Акопов; под ред. В. В. Тулупова. — Воронеж, 2004. — 218 с. 2. Бурляй Ю. С. Основы літературно-художньої критики : навч. посіб. / Ю. С. Бурляй. — К. : Вищ. шк., 1985. — 248 с. 3. Гуманенко О. О. Місце рецензії в науковій комунікації / О. О. Гуманенко // Книга і преса в контексті культурно-історичного розвитку українського суспільства. — Вип. 3. — Львів : УАД, 2009. — С. 126–131. 4. Добровольський О. О. Підготовка оригіналів до видання: на допомогу авторів, рецензентів, редакторів / О. О. Добровольський, М. С. Хойнацький. — К. : Вищ. шк., 1991. — 111 с. 5. Западов А. В. От рукописи к печатной странице: о мастерстве редактора / А. В. Западов. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Сов. писатель, 1982. — 304 с. 6. Зелінська Н. В. Наукове книговидання в Україні: історія та сучасний стан : [навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.] / Н. В. Зелінська. — Львів: Світ, 2002. — 268 с. 7. Ковальчук В. В. Основы научных исследований : навч. посіб. / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. — 5-те вид. — К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. — 240 с. 8. Лихтенштейн Е. С. Редактирование научной, технической литературы и информации : учеб. для вузов по спец. «Журналистика» / Е. С. Лихтенштейн, А. И. Михайлов. — М. : Высш. шк., 1974. — 311 с. 9. Лихтенштейн Е. С. Теория и практика редактирования книги / Лихтенштейн Е. С., Сикорский Н. М., Урнов М. В. — М. : Высш. шк., 1961. — 382 с. 10. Редактирование отдельных видов литературы : [учеб. для вузов по спец. «Журналистика»]; под ред. Н. М. Сикорского. — М. : Высш. школа, 1987. — 396 с. 11. Сикорский Н. М. Теория и практика редактирования : [учеб. для вузов по спец. «Журналистика»] / Н. М. Сикорский. — 2-е изд., испр. и доп. — М. : Высш. шк., 1980. — 328 с. 12. Синдеева Т. И. Некоторые особенности композиционно-речевой организации жанра «научная рецензия» / Т. И. Синдеева // Функциональные стили и преподавание иностранных языков. — М.: Наука, 1982. — С. 27–42. 13. Таланчук П. М. Норми української науково-технічної мови : тлумач. слов. термінів з вид., полігр. та пакув. справи / Таланчук П. М., Ярема С. Я., Коровайченко Ю. М. та ін. — К. — Львів: Ун-т «Україна»: — 2006. — 644 с. 14. Свешникова И. К. Технология редакционно-издательского дела : [учеб. пособие для спец. «Издательское дело и редактирование»] / И. К. Свешникова. — М. : Изд-во МГАП «Мир книги», 1995. — 116 с. 15. Справочник нормативных материалов для издательских работников / сост. В. А. Маркус. — М. : Книга, 1977. — 366 с. 16. Тимошик М. Книга для автора, редактора, издавця : практ. посіб. / М. Тимошик. — 2-ге вид., стереотипне. — К. : Наша культура і наука, 2006. — 560 с. (Серія «Бібліотека видавця, редактора, автора»). 17. Meadows A. J. Communicating Research / A. J. Meadows. — San Diego: Academic Press, 1998. — 266 p. 18. Pangaro L. Review Criteria for Research Manuscripts: Review Process / A. Steinecke, L. Pangaro, // Academic Medicine. — 2001. — Vol. 76, Issue 9. — P. 911–914. 19. Young S. N. Peer Review of Manuscripts: Theory and Practice / S. N. Young // Journal of Psychiatry and Neuroscience. — 2003. — Vol. 28, No. 5. — P. 327–330.

ОСОБЕННОСТИ ТИПОЛОГИЧЕСКОЙ ХАРАКТЕРИСТИКИ РЕЦЕНЗИЙ НА НАУЧНЫЕ ПРОИЗВЕДЕНИЯ

Анализируется типология рецензий, делается попытка классификации научных рецензий. Большое внимание уделяется специфике научного рецензирования. Характеризуются разновидности научных рецензий.

FEATURES OF TIPOLOGICHNOY DESCRIPTION OF REVIEWS ARE ON SCIENTIFIC WORKS

In this article the reviews' typology are analyzed, an attempt of peer reviews' classification is made. Much attention is paid to the peculiarities of peer reviewing. Varieties of peer reviews are characterized.

Стаття надійшла 20.09.10